

Μιχάλης Ν. Πικραμένος, Χωροταξική οργάνωση και διαχείριση χρόνου των δικών στα διοικητικά δικαστήρια, 2017, σ. 360, Εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Πηγή έμπνευσης της μελέτης αυτής αποτέλεσε η συμμετοχή του συγγραφέα επί δεκαπέντε έτη σε όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είχαν ως αντικείμενο την οργάνωση και λειτουργία του δικαστικού συστήματος.

Η μελέτη διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζεται το υφιστάμενο καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας της διοικητικής δικαιοσύνης καθώς και το καθεστώς των λειτουργών της, όπως καταστρώνονται από το Σύνταγμα και την κοινή νομοθεσία. Ειδικότερα, εξετάζονται οι επιταγές του Συντάγματος για την οργάνωση της διοικητικής δικαιοσύνης και ιδίως μέσα από τα άρθρα 94 και 95 του Συντάγματος. Ο συγγραφέας διαπιστώνει την περιπλοκότητα των διατάξεων ως προς την οργάνωση και τις αρμοδιότητες των διοικητικών δικαστηρίων, η οποία υπονομεύει την αρχή της δικονομικής ασφάλειας. Υπό το πρίσμα αυτό ο συγγραφέας καταθέτει τις προτάσεις του για μια μελλοντική συνταγματική αναθεώρηση με κύριο γνώμονα την σαφή διάκριση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διοικητικών δικαστηρίων. Περαιτέρω, στο ίδιο κεφάλαιο αναλύεται η οργανωτική διάρθρωση των διοικητικών δικαστηρίων, με στόχο να διαπιστωθούν οι οργανωτικές πλημμέλειες που μειώνουν την αποδοτικότητα του συστήματος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι ευρωπαϊκές δημόσιες πολιτικές στα ζητήματα που αφορούν την οργάνωση της δικαιοσύνης ιδίως από σκοπιάς χωροταξίας αλλά και διαχείρισης χρόνου. Ο συγγραφέας προσεγγίζει το ζήτημα συνδυάζοντας τόσο τις θεωρητικές συζητήσεις όσο και την εφαρμοσμένη πολιτική, αποσκοπώντας στην ευόδωση της αρχής της αποτελεσματικότητας. Η προσέγγιση αυτή γίνεται μέσα από την επισκόπηση κειμένων διεθνών και ευρωπαϊκών οργάνων αλλά και μέσα από τη σκοπιά κανόνων της διοικητικής και πολιτικής επιστήμης.

Στο τρίτο κεφάλαιο της μελέτης, ξεκινώντας με μια ιστορική αναδρομή, γίνεται μια εκτενής παρουσίαση της οργάνωσης των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, με έμφαση στην χωροταξική διάρθρωση αυτών. Δεν πρόκειται όμως για μια απλή παρουσίαση των δομών της διοικητικής δικαιοσύνης, αλλά για μια αξιολόγησή της μέσα από τις ευρωπαϊκές αρχές που αποτυπώθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο της μελέτης.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο της μελέτης, ο συγγραφέας διατυπώνει συγκεκριμένη πρόταση όχι απλά για ένα νέο δικαστικό χάρτη των διοικητικών δικαστηρίων αλλά και για τις δημόσιες πολιτικές που επιβάλλεται να εφαρμοστούν προκειμένου να επιτευχθεί η ορθολογική διοίκηση των διοικητικών δικαστηρίων. Ο συγγραφέας αναδεικνύει το ρόλο της σύγχρονης τεχνολογίας και η ανάγκη εφαρμογής της (cyberjustice). Επισημαίνεται, επίσης, την ανάγκη καθιέρωσης ενός συστήματος οικονομικής αυτοτέλειας της δικαιοσύνης. Αλλά και σε ειδικότερα ζητήματα της απονομής δικαιοσύνης διαμορφώνονται συγκεκριμένες προτάσεις, όπως η εξειδίκευση των δικαστών σε ειδικά αντικείμενα και η εισαγωγή του θεσμού των επίκουρων δικαστών. Οι προτάσεις είναι καινοτόμες αλλά και αναγκαίες ταυτόχρονα.

Η σημασία της μελέτης είναι προφανής. Προσπαθεί να επιλύσει τα ακανθώδη προβλήματα στο χώρο της απονομής δικαιοσύνης, που ο νομοθέτης επανειλημμένα έχει προσπαθήσει να επιλύσει, χωρίς όμως ποτέ η προσπάθεια αυτή να λαμβάνει

χώρα στα πλαίσια ενός ευρύτερου και γενικότερου αναδιαρθρωτικού σχεδιασμού. Πέραν όμως από το νομοθέτη, το σύγγραμμα παρουσιάζει ενδιαφέρον για το νομικό τόσο της θεωρίας όσο και της πράξης. Ερευνώνται διεξοδικά όλα τα θεωρητικά ζητήματα που άπτονται της απονομής δικαιοσύνης, παρουσιάζονται οι συνταγματικές αλλά και ευρωπαϊκές επιταγές σε σχέση με τα θέματα αυτά, και προβάλλονται καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν δικαστές και δικηγόροι.

Δημήτριος Φινοκαλιώτης, Υπ. Δ.Ν., Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης (ΔΣΘ), Μέλος ΔΣ Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ)